

POLONYA ZİYARETİ **GÖREV DÖNÜŞ RAPORU**

Ajansımızın EURADA üyeliği kapsamında Avrupa'daki kalkınma ajansları ile geleceğe dönük işbirliği imkanlarını araştırmak ve geliştirmek, bölgesel kalkınma konusunda iyi uygulama örneklerini yerinde incelenmek amacıyla Polonya'da faaliyet gösteren Bielsko-Biala Bölgesel Kalkınma Ajansı ile ortak bir personel değişim programı yürütülmesi kararlaştırılmış olup programın ilk aşamasında Ajansımızdan iki uzman görevlendirilmiştir.

Temel amacı Ajansların birbirlerinin faaliyetlerini yerinde inceleyerek ilerleyen dönemler için daha derin çalışma ve işbirliği imkanlarının araştırılması olan görev kapsamında Bielsko-Biala Bölgesel Kalkınma Ajansı'nın refakatinde Polonya'nın Bielsko-Biala Bölgesinde 12 gün boyunca temaslarda bulunulmuştur. Program boyunca toplantılar, pratik uygulamalar ve saha ziyaretleri yoluyla bilgi ve tecrübe paylaşımı yapılmıştır.

312 bin km²'lik yüzölçümü ve 38 milyonluk nüfusu ile 1990 yılında üçüncü cumhuriyetin ilan edildiği Polonya 2004 yılı Mayıs ayında Avrupa Birliği'ne (AB) üye olmuştur. Polonya'da GSYİH \$717 milyar, kişi başı milli gelir ise \$17 bin civarındadır.

Polonya voyvodalık diye adlandırılan yerel birimler şeklinde idare edilmektedir. Yerel otorite merkezi hükümet tarafından atanan bir voyvoda (vali) ile bölge meclisi tarafından paylaşılmaktadır. Voyvodalıklar illere ve ilçelere bölünmüştür. Polonya'da şu an 17 voyvodalık, 379 il ve 2,478 ilçe bulunmaktadır. Bielsko-Biala ilinin de içinde yer aldığı Silesian Voyvodalığı ülkenin güneyinde yer almaktadır. Voyvodalığın merkezi Katowice şehridir. Bölgenin nüfusu 4,6 milyondur. Nüfusun %21'i kırsal kesimde yaşamaktadır.

Silesian Voyvodalığının nüfus bakımından (180 bin kişi) 7. büyük şehri olan Bielsko-Biala, 1951'e kadar iki ayrı il olan Bielsko ve Biala şehirlerinin birleştirilmesiyle oluşturulmuştur. Polonya'nın en dağlık kesimi olan Beskidy dağlarının eteğinde ve Slovakya sınırında kurulu bulunan şehir Polonya'nın en gelişmiş bölgeleri arasındadır. Şehir 2010 yılında Forbes dergisi tarafından Polonya'da yatırım için en uygun ikinci şehir olarak belirtilmiştir. İşsizlik oranı %5 civarında olup Polonya ortalamasının altındadır. Bielsko-Biala'da öne çıkan endüstri dalları tekstil, makine-ekipman ve özellikle otomotivdir. Şehir karayolu ve demiryolu taşımacılığı açısından oldukça iyi konumdadır. Çek Cumhuriyeti, Slovakya, Macaristan, Avusturya ve

Polonya'nın kesişim noktasına oldukça yakın olan şehir gelişmekte olan Avrupa doğu-batı karayolu ağı üzerindedir. Şehir kış turizmi ve sağlık turizmi açısından potansiyel arz etmektedir.

Programın ilk gününde ev sahibi Bielsko-Biala Bölgesel Kalkınma Ajansı'nın hizmet binası ziyaret edilmiştir. 3 katlı olan binanın 1 katının ofis olarak kiralanmış durumda olduğu ve Ajans birimlerinin toplam 2 katta faaliyetlerini sürdürdüğü görülmüştür. Ajans'ta ilk olarak Uluslar arası Projeler Bölüm Müdürü Jan Sienkiewicz ile görüşülmüştür. Soru-cevap şeklinde gelişen görüşmede Sn. Sienkiewicz Ajans'ın kuruluşundan, yönetim ve personel yapısından, gelir kaynaklarından ve faaliyetlerinden bahsetmiştir. 1992 yılında, Polonya'nın serbest piyasa ekonomisine geçişinin iki yıl sonrası, Bielsko-Biala Şehir Konseyi ağırlıklı olmak üzere Ticaret odası ve bazı diğer girişimcilerin ortaklığında bir anonim ortaklık olarak kurulan Bielsko-Biala Bölgesel Kalkınma Ajansı'nın ilk faaliyeti halen Ajans'ın hizmet binası olarak kullandığı bina ile bu binanın arka tarafında yer alan bir diğer binadan oluşan eski bir fabrikanın özelleştirmeden satın alınması ve restore edilmesi olmuştur. Sonraki yıllarda şehir merkezinde yeni bir bina daha alıp restore edilmiştir. 2004 yılında Beskidy Teknoloji Inkübütör Merkezi (BIT) projesinin eşfinansmanını karşılamak üzere bu binanın satıldığı belirtilmiştir. Ajans, halen Ajans merkezinin bulunduğu tesisler ile BIT binasını ve toplam alanı 6.000 m2 olan ofis ve işyerlerini kiraya vermek yoluyla işletmektedir. BIT de ayrıca konferans merkezi ve 40 kişi kapasiteli otel bulunmaktadır.

Ajans'ın organizasyon şemasının en üstünde genel kurul yer almaktadır. Bunun altında ise yönetim kurulu yer almaktadır. Ajansın yönetimi ise Genel Müdür/Başkan tarafından yapılmaktadır. Başkanın, teknoloji ve yatırımlar konusunda bir yardımcısı vardır. Başkana doğrudan bağlı birimler muhasebe, insan kaynakları, denetçi ve hukuk danışmanıdır. Ajans faaliyetlerini 4 ayrı birim ile yürütmektedir. Bunlar Ulusal Projeler Birimi, Uluslar Arası Projeler Birimi, BIT Birimi ve Emlak Yönetim Birimi'dir. Ajansın toplam personel sayısı 31 olup bunun 6'sı yönetici, 13'ü uzman, 1'i avukat, 1'i denetçidir.

Kar amacı güden ancak kar dağıtımını yapmayan Ajansın gelir yapısı ise 4 parçada açıklanabilir.

- 1) Projelerden elde edilen hibeler: toplam gelirlerin %70'i
- 2) Gayrimenkul kira gelirler: toplam gelirlerin %25'i
- 3) Teknoloji Inkübütör Merkezi gelirleri: toplam gelirlerin %5'i
- 4) Servis / Danışmanlık Hizmet gelirleri

Programın ikinci gününde Uluslar arası Projeler Birimi uzmanlarından Anna Stolarczyk, yürütülmekte olan projeler hakkında bilgi vermiştir. Ajansın yürütmekte olduğu uluslar arası projelere ait tablo aşağıdadır:

	Proje Adı	Bütçe
1.	I3SME - Introducing Innovation Inside the Micro, Small and Medium Enterprises	EUR 2.752.512,89
2.	ACCESS - ACCelerating regional competitiveness and sector-based excellence through innovation management tools and techniques	EUR 2.060.843,46
3.	BATCo - Baltic Adriatic Transport Cooperation	EUR 3.723.373,98
4.	SEBE - Sustainable European Biogas Environment	EUR 3.269.369,62
5.	C-PLUS - Implementing World-Class Clusters in Central Europe	EUR 2.131.300,83
6.	Clusters - Cord - CLUSTERS & Cooperation for Regional Development in Central Europe	EUR 1.460.334,99
7.	City_SEC	EUR 1.175.920
8.	GasHighWay - Promoting the Uptake of Gaseous Vehicle Fuels, Biogas and Natural Gas in Europe	EUR 1.741.734
9.	Tourist Partners in Beskidy	EUR 255.093

1. I3SME - Introducing Innovation Inside the Micro, Small and Medium Enterprises

36 süreli olan proje kapsamında KOBİ'lerin yenilik stratejilerine bakış açılarının incelenmesi ve projenin yürütülmekte olduğu ülkelerdeki işletmeler hakkında hazırlanacak bir rapor ile tecrübe paylaşımı amaçlanmaktadır. Yine proje kapsamındaki işletmelere “yenilikçilik” konusunda danışmanlık hizmeti sağlanacaktır.

2. ACCESS

Elektronik ve bilgi teknolojilerinde kümelenme stratejisi üzerine bir projedir. Ayrıca, projenin uygulandığı bölgelerde bio-teknoloji ve agrofood konularında sektörel analiz raporları üretilmesi amaçlanmaktadır.

3. BATCo

Proje ile Adriyatik kıyısında Baltık denizine kadar bir ulaşım ağı kurulmasına yönelik yerel aktörlerin bilinçlendirilmesi ve bir strateji etrafında işbirliklerinin sağlanması amaçlanmaktadır.

4. SEBE

Bölgedeki biogas potansiyelinin ortaya konması ve sürdürülebilir enerji konusunda yerel yönetimlere stratejik raporlar hazırlanması amaçlanmaktadır.

5. C-PLUS

Ağaç ürünleri kümesi ile pasif enerji kümesinin incelenerek sektörel karşılaştırma raporları hazırlanması amaçlanmaktadır. Proje sonucunda yerel ölçekte hizmet verecek Cluster Management LAB kurulması hedeflenmektedir.

6. Clusters Cord

Orta Avrupa’da kurulu benzer nitelikli kümelenmelerin işbirliği imkanlarını ortaya koymak üzere rapor üretilmesi projenin temel faaliyetidir.

7. City SEC

Yerel yönetimlerin Brüksel merkezli Covenant of Majors girişimine üye olmalarını teşvik ederek sürdürülebilir enerji bilincini geliştirmek amaçlanmaktadır. 2020 yılına kadar bölgedeki sürdürülebilir enerji kullanım düzeyinin artırılması ve buna yönelik altyapı yatırımlarına öncelik verilmesi hedeflenmektedir.

8. Gas Highway

Biyoyakıt, biogas, CNG ve LPG transfer güzergahında bir interaktif harita oluşturulması hedeflenmektedir. Bu yolla doğaya daha az zarar veren yakıtların tüketiminin yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır.

9. Beskidy Tourism Project

Slovakya ve Polonya arasında bir turizm stratejisi oluşturarak Beskidy dağlarında ve bölgede yapılacak turizm yatırımlarının buna göre yönlendirilmesi amaçlanmaktadır. Projenin çıkış noktası her iki ülkenin Beskidy dağlarının iki yanında turizm konularında yatırım yapıyor olması ve sağlanacak işbirliği ile kaynak kullanımında verimlilik sağlanacağı fikridir.

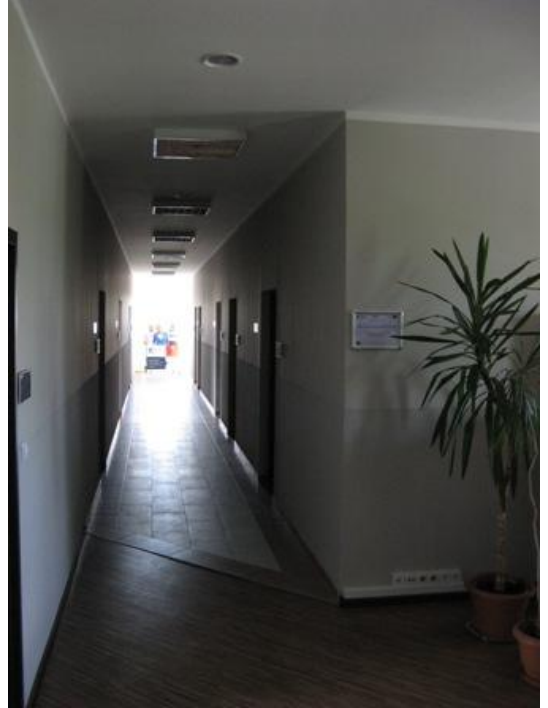


Ajansa yapılan ziyaretin ikinci gününde Ajans Başkanı Sn. Stanislaw GINDA ile toplantı yapılmıştır. Toplantıya BIT İdare Müdürü Krzysztof GOWIN ile Emlak İşleri Müdürü Janusz CYWINSKI de katılmışlardır. Sn GINDA, Ajansın faaliyetlerinden bahsederek Ajansın yeni girişimleri destekleme stratejisi hakkında bilgi vermiştir. “Seed Capital” olarak adlandırılan yöntemde yeni iş kuran işletmelere

%49 oranında ortak olan Ajans 200.000 €’ya kadar destek olmaktadır. İşletme, destekten sonraki 3. yılın sonunda sağlana desteği Ajans geri ödemek durumundadır. Finansman kaynağı AB fonları

olan bu tutar geri ödeme sonrası ajansa gelir kaydedilmektedir. Ajans'ın bu kapsamda yaklaşık 4 milyon € kullanma kapasitesinin bulunduğu ifade edilmiştir. Desteklenecek işletmenin tespiti, başvurusu alınan projenin fizibilite çalışmasını Ajans uzmanlarınca yapılmasının ardından (Yönetim kurulu üyeleri ile yerel idarecilerden oluşan) değerlendirme kurulunun kararıyla olduğu belirtilmiştir. Ajansın şu an itibarıyla bilgi teknolojileri sektöründe iki firmayı bu kapsam da desteklediği ve 3 firma için de karar aşamasında oldukları öğrenilmiştir.

Emlak İşleri Müdürü Janusz CYWINSKI de Ajansın gelir kaynakları içerisinde önemli yer tutan emlak yönetim işleri hakkında bilgi vermiştir. 3 ayrı binada 6.000 m2 kira alanı bulunduğunu, binaların şehir merkezi dışında olması sebebiyle doluluk oranlarının yüksek olduğunu belirtmiştir. Baskı ve montaj gibi hafif üretim yapan işletmelerin de aralarında bulunduğu kiracıların çok farklı sektörlerden olduğu ifade edilmiştir. Kiracı ile anlaşma yapılırken en önemli konunun kira bedelinin zamanında tahsil edilebilmesinin sağlanması olduğunu, mevcut kiracıların %90'ının kiralarnı zamanında ödediğini ancak 3 tanesi ile tahsilat soruları bulunduğunu belirtmiştir. Tahsilat problemini yasal yollarla çözmek yerine alacağın temlik yoluyla tahsilatçı kuruluşlara bu alacağın satılması yöntemi tercih edilmektedir.



BIT İdare Müdürü Krzysztof GOWIN ise Teknoloji İnkubator merkezinde yürütülen faaliyetler hakkında bilgi vermiştir. BIT bünyesinde ofis alanları, konferans salonu, toplantı salonları ile bir

de otel bulunduğunu ifade eden Krzysztof GOWIN, BIT'in en önemli avantajlarının otoyol kenarında bulunmasının, aynı anda hem çalışma hem konaklama imkanı vermesinin ve sunduğu imkanlara kıyasla cazip fiyatlar sağlamasının olduğu belirtmiştir. Bölgenin Orta Avrupa ülkelerinin kesişim noktasında bulunmasının etkisiyle konferanslar için cazip bir konumda olduğu ve 2010 yılında 3.500 kişinin konferans salonlarını kullandığı ifade edilmiştir. Halen istenen konumda olmadığını düşündüğü BIT'in yapılacak tanıtım ve promosyonlarla konferans ve toplantılar için daha yoğun olarak kullanılabilmesine inandığını belirtmiştir.



BIT (Beskidzki Inkubator Technologiczny)

Programın ilerleyen günlerinde yukarıda özet bilgileri verilen projelere ilişkin detaylı görüşmeler yapılmıştır.

Ziyaretlerin ikinci haftasında Katowice şehrinde yer alan GPP Business Park ziyaret edilmiştir. Burada, Pazarlama Müdürü Justyna BARTECKA'dan bilgi alınmıştır. 2006 yılında Katowice şehrinde bir grup yatırımcının girişimi ile Katowice Özel Ekonomik Bölgesi'nde teşvik imkanlarından yararlanmak üzere yatırıma başlanmıştır. Bölgenin lojistik konumu dikkate alınarak depolama ve servis hizmetlerine yönelik olarak binalar tesis edilmesine öncelik veren projeler geliştirilmiştir. İlk olarak 80.000 m²'lik bir alan satın alınmıştır. Daha sonra AB'den sağlanan kaynakla (%40 eşfinansman) toplam 3 milyon €'ya yatırımın 16.000 m² kapalı alanı bulunan ofis ve depolama alanlarından oluşan ilk etabı 2008 yılında tamamlanmıştır. Bielsko-Biala Bölge Kalk. Ajansı projelere yazım aşamasında destek vermiştir. Katowice'de faaliyet gösteren işletmelere modern imkanlarla ve özel ekonomi bölgesinin sağladığı avantajlarla hizmetlerini yürütme fırsatı veren tesislerde TNT Logistics gibi büyük firmaların yerel idare merkezleri de yer almaktadır. GPP Business Park'ın devam eden projeleri ise enerji dostu ofis alanları üzerinedir. Mevcut depolama alanlarının hemen yanında 3 etapta 3 adet yüksek teknolojlü ofis binaları inşa edilecektir. İlk binanın 2011 yılı sonunda tamamlanması hedeflenmektedir. İnşaat maliyetlerini

kendi kaynaklarıyla sağlayan şirket, binaların “tasarruflu enerji” kavramı çerçevesinde teknolojik yatırımlarını ise AB fonlarından karşılayacaktır. Enerji tasarruflu bu binalarda yer almanın girişimciler açısından en temel avantajının sağlanan vergi teşvikleri olduğunu belirten



BARTECKA, istihdam edilen kişi sayısına bağlı olarak teşviklerin çeşitlendiğini belirtmiştir.

Program kapsamında yapılan ziyaretler arasında Katowice şehrinde yer alan Euro-Centrum Bilim ve Teknoloji Parkı da bulunmaktadır. Katowice şehrinin sanayi ve ticaret bölgesine yakın bir mevkide kurulu bulunan Park, 2006 yılına kadar çeşitli kimyasal malzemelerin üretildiği bir tesis iken bu tarihten sonra Katowice Şehir Konseyi ve bir grup yatırımcının girişimiyle restore edilerek yüksek teknolojik hizmet üretiminin sağlandığı bir alan haline getirilmiştir. Aynı zamanda araştırmacılara bilimsel çalışmalarında, üniversite ile işbirliği halinde, laboratuvar ortamı da sağlayan Park şu an 7 ayrı binadan oluşmaktadır. Binalarının 6’sı enerji tüketiminde geleneksel bina olarak sınıflandırılırken 2009 yılında tamamlanmış olan 7. bina “enerji tasarruflu” bina olarak sınıflandırılmaktadır. Bu binanın en temel özelliği geleneksel binalara göre ısıtma ve aydınlatmadan kaynaklanan enerji tüketiminin %75 daha az olmasıdır.



Euro-Centrum Enerji Tasarruflu Bina: Tavanın camla kaplı olması koridor aydınlatmasını sağlamaktadır.



Yenilenebilir enerji kaynaklarının geliştirilmesi konusuna önem veren Park'ta bu konudaki firmalara da öncelik verilmektedir. Yenilenebilir enerji konusunu bölgenin birinci önceliği haline getirmek amacını taşıyan Park bölgenin de bu konudaki yegane bilim ve teknoloji parkı unvanını taşıyor.

Park'ta önemle ele alınan bir diğer konuda pasif ev teknolojileridir. Darmstadt Pasif Bina Enstitüsü'ne göre pasif bina, ısınma amacıyla geleneksel binaların tükettiği enerjinin 1/8'ini



tüketen binalar olarak tanımlanmaktadır. Bu amaçla Park'taki 8. Binanın inşaatını pasif bina yaklaşımıyla gerçekleştirilmektedir. Toplam 6.000 m2 kapalı alanı bulunacak olan binanın 2012 yılında tamamlanması planlanmaktadır. Güneş kolektörleri, jeotermal kaynaklar ve ısı devridaim sistemi gibi yeni teknolojiler kullanılacak olan bina teknoloji temelli firmalara ofis ve çalışma alanları sağlayacaktır.

Pasif bina olarak inşa edilecek 8. bina

Euro-Centrum Park'ın bir diğer faaliyeti ise Bielsko-Biala Bölge Kalk. Ajansı'nda da olduğu üzere girişimci firmalara ortak olarak 200.000 €'ya kadar destek olmaktadır. Ziyaret tarihi itibarıyla enerji tasarrufu konusunda faaliyet gösteren 3 firmaya destek sağlandığı ifade edilmiştir. Park'ın 2013

yılına kadar bu kapsamda desteklenen firma sayısını 12'ye çıkarma planı bulunmaktadır. Seed Capital desteği kapsamında Park yönetimine başvurusunu yapan firmaların ticari nitelik gösteren fikirleri değerlendirmeye alınarak ilk olarak patent ile koruma altına alınmaktadır. Ardından yatırımın fizibilitesi incelenerek muhtemel geri dönüş süresi hesaplanmakta ve ortaklık kararı üst yönetim tarafından verilmektedir.

Personel değişim programının son gününde Uluslar arası Projeler Bölüm Müdürü Jan Sienkiewicz ile akşam yemeğinde bir araya gelinmiştir. Kendisine, Ajansımız tarafından gerçekleştirilen bu ilk ziyaretin kurumların birbirlerini tanımaları açısından ve iyi çalışma örneklerini yerinde görmek açısından son derece faydalı olduğu belirtilmiştir. Sn. Sienkiewicz de programın genel değerlendirmesini yaparak ziyaretin ilk kısmının Bielsko-Biala Kalkınma Ajansı açısından beklentilerini karşıladığını ifade ederek Ajansların kendi kaynaklarını oluşturmaları açısından yeni girişimcilere sağlanan destekler ve emlak yönetiminin son derece önemli olduğunun altını çizmiştir. Görüşme personel değişim programının ilerleyen adımlarında faaliyetler özelinde çalışmalar yapılmasının yollarının aranması ve gelecekte işbirliği içerisinde olma temennisi ile sona ermiştir.

Katılımın Ajansımızda Uygulamaya Yönelik Sağlayacağı Katkı:

Bielsko-Biala Kalkınma Ajansı ile ortaklaşa yürütülen bu değişim programı ile Avrupa'da 20 yılı yakın süredir bölgesel kalkınma konusunda yerel ve uluslar arası kaynakları kullanarak gerçekleştirilen uygulama örnekleri yerinde gözlemlenmiştir. Ayrıca, kar amacı gütmeyen ancak özel bir girişim gibi kendi gelir kaynakları ile faaliyetlerini yürüten bir ajansa yapılan bu ziyaret, ilerleyen yıllarda ülkemizde de benzer uygulamaların hayata geçirilmesi halinde örnek alınması gereken bir uygulama olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca, özellikle AB üyeliği sonrası proje odaklı olarak faaliyetleri yoğunlaşan Ajansın **enerji verimliliği, kümelenme, bilgi teknolojileri, bölgesel turizm** gibi alanlara yoğunlaştığı görülmüştür. Bu konularda belli bir seviyeye erişmiş olan Ajans ile Ajansımız arasında uygun programlar kapsamında işbirliği imkanı mevcuttur.

Ayrıca yetkililer ile yapılan görüşmeler esnasında ve saha ziyaretlerinde yapılan sunumlarla Ajansımızın yurtdışında tanıtımına da önemli katkıda bulunulmuştur.

Raporun Paylaşılmasını Önerdiğiniz Diğer Birimler:

Tüm birimler